

**Chronologiæ Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustiſimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

2. Quis fuerit ille Arphaxat cuius fit mentio cap.1.v.1.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](#)

6. Phraortes	24	3. Sosarmus	30
7. Cyaxares	32	4. Articas	30
8. Astyages	38	5. Deioces	32
Demma	259	6. Aphradartes	51
E Graci excerptio.		7. Cyaxares	32
1. Arbaces	28	8. Astyages. Si ei dentur 35	
2. Mandauces	20	consurgens summa an. 258.	

Cum autem suo loco probatum sit, Cyrum euerlo Astyage regnare coe- Quando
pis anno i. Olymp. 55. hoc est, ante Christi epocham 560. vel iuxta eam, quam singuli
probabilitatem existimò sententiam anno 559. facile est deducere ex Herodoti regnare
Historia, Deiocem apud Medos regnum adiisse anno ante Chr. circiter 209.
Pis anno 636. Cyaxarem 634. Astyagem 594. Ex sententia vero Ctesiae & Deiodoti, regnare cœperit Deioces anno ante Chr. ferè 696. Phraortes 636.

Ctesiae 634. Astyages 594. Ex Eusebij Chronico, initium principatus Deio-
cis incependum esset anno ante Chr. propè 707. Phraortis 633. Astyagis
57. EGrecis excerptis Deioces regnum iniijser anno ante Chr. 709. Phraortes
67. Cyaxares 626. Astyages 594.

Q V A E S T I O II.

Quis fuerit iste Arphaxad.

Non fuit Arbaces Medorum princeps, quicquid velit Cation. Nam ut Diodorus lib. 2. & alij tradunt, Arbaces vicit Sardanapalum, & Niniuen expugnauit: hic autem Arphaxad à Nabuchodonosore rege Assyriorum qui habitabat in Niniue, superatus est, Judith 1. v. 5. Arbaces ante Cyrum adeptus est principatum annis fere 317. ex Diodori & Ctesiae ratiocinijs, ex Eusebij & Gregorij Monachi circiter 258. multo autem tardius floruit Iuditha, & ipsi coenobii Eliacim summus sacerdos.

Non fuit
Arbaces

Non Deio-
ces.

Prob. x.

2. Hugo in hunc locum, & Bellarminus, tum in Chronologia, tum lib. 1. de verbo Dei, cap. 12, hunc Arphaxad Dioclem nominant, alij Deiocem Medorum regem, ut Petavius lib. 12. cap. 26. Salianus ad annum m. 3345. num 4. Hoc difficile est cum prophana historia conciliare: Deioces etenim si Herodoti & Exceptorum Graecorum rationibus credimus, principatum iniij anno ante Chr. 709. si Diodori & Ctesiae computum accipimus anno ante Christi epocham 696. Hoc autem modo Hugonis doctrina sibi non constat, dum hoc cap. lib. 1. ait Nabuchodonosorem illum, qui hunc Arphaxadum vicit, fuisse Cambysem, cum dubium non sit, quin Deiocem, ordine successerint, Phraortes, Cy-
xares, Astyages, Cyrus, Cambyses.

3. Ex eorum autem sensu, qui sibi Manasse Holofernem à Iuditha peremptū Prob. x.

¶ 3

ad-

ippi

ologici
tamenti

V

adstruant, vix appetet, quomodo hic Arphaxad idem fuerit, cum Deido, cuius res gestæ, à priscis auctoribus celebrantur. Nam in primum. 6. ait, Arphaxad ex sacra Scriptura videri illo anno, hoc est, anno 709. occidum, quo Deioches ex Herodoti, & Gregorij Monastatione, regni gubernacula suscepit: ex Eusebij verò, Cetiz, Diogenographia necdum regnabat. Hoc autem inde prouenit, quod Salomon dio Ierosolymitano, vsque ad annum primum Monachis Cyril, anno 52. computet, quo intercallo non nisi 52. contineti, alibi probatum est.

Prob. 3.

4. Iuxta Bellarmini & Petauij opinionem, Manasses iam aliquando regnauerat, quando Deioches apud Medos regnum adiit, & hunc i. Manasse fatentur. Hoc autem modo, vsque ad Iosiam regnasset Deioches, men noster Arphaxad à Nabuchodonosore occidus videatur pimilior. Iofernem sustulisset Iuditha, vt habet textus Græcus hic cap. i.v. videtur Serarius in hunc locum, q. 5. & concludit i. St. Deioche, inquit, usque nassen inchoaretur, itemque Phraortæ, vel certè pauciores ipsi Deiochus annis tribus inter hos, ultimumque Cyaxarem plures cum Ceesa collocauerunt; cum in fore Arphaxadum. 2. Vt erlibet fuerit, eum vocatum Arbabem, id non assenior, quanam ratione Deioches ita Manasse percepit, vt longæ paci, quæ mottem Holofernus secura est, locum Iosiae relinquatur, aut aliqui de annis qui Deioches, quis tribuuntur, spreta omnium priscorum auctoritate referri.

Conclusio.

5. Probabilius esse puto sub Xerxe hanc historiam configili, ut hunc Arphaxadum fuisse tyrannum aliquem, aut regem, qui Lebani rute instaurauerit, & suum dilatauerit principatum. Est Suida V. lib. 1. Cyrenaica, Tornielli ad an. m. 3353. & 3572. Quæ opinio hisce conjecturam, quæ suaderi potest. Primo. Regnante Xerxe, Pontifex Ierosolymitensis filius Iesu teste Iosepho, lib. 11. Antiq. capit. 5. qui eti taceret, id temere ex libris Esdræ colligi potest. Nam Eliasib Joachimi successor Sacerdos Magnus Nehem. 3. v. 1. nempe sub Artaxerxe Longimanus, quem genuit Ioacim, & Ioacim genuit Eliasib. Nehem. 12. vers. 10. Nec quin Iosue summo sacerdotorio functus sit, sub Dario Hyrcanus. In tempore intermedio, nimisrum Xerxe imperante, Summus Pontifex est, quod filius Iosue, pater Eliasib, vt bene declarat Torniellus ad annum m. 3572. reges suos. 2. mer. 3. nec video, quo iure id negari possit. 2. Stabili & diuinitus lib. 1. dæi sub Xerxe, & post Xerxem fructi sunt, vt inter omnes pro conciliatur. 3. Xerxis temporibus apprimè coauenient, quæ narrat Achæa.

ref.22. Et ante hos annos &c. exterminati sunt prelijs, & multis nationibus, & plurimis
vixi abducti sunt in terram non suam: nuper autem conuersi sunt ad Dominum Deum
eum, ex dispersione, qua dispersi fuerant, adunati sunt, & ascenderunt mon-
tus hoc omnia, & iterum possident Ierusalem, ubi sunt Sancta eorum,
Grecus habet, & habituarunt in montana, quoniam erant deserta. Quae
ad tempora Manasse accommodentur, dicendum erit, eos qui
in montanis, tum Ierosolymis habitabant, cum Manasse ab-
dito fuisse, & postliminio reuersos iterum Urbem possedisse, & ad
montana, quae deseruerant, redisse, antequam Holofernes Bethu-
num obsideret. Mirum autem foret; huius tam notabilis Iudeo-
rum dispersionis, nullum in libris Regum, aut Patalipomenis extare
refugium. In Graeco Achior ait, eos non solum captiuitatis in-
comoda subiisse, sed & templum Dei ipsorum, inquit, fa-
ctum est in pavimentum, & ciuitates eorum captae sunt ab adver-
sus, tempu-

*Quando
Iuditha
fuerit*

6. Ex quibus, sine temeritate in eam opinionem induci possumus, vt hunc Aphaxad, atque adeo ipsam Iuditham historiam, non nisi post Iudeorum è
coniunctate Babylonica reditum fuisse arbitremur. Quod autem haec, non
sive per Cambyss, non vilius alterius regum Persarum temporibus conue-
nit, locum præterquam Xerxis, infra disputabitur, q. s. num. 5. & 6. Xerxe autem im-
perante, ranta Iudeam incolebat populi multitudo, vt spe bona in Deum con-
ficiat, Holoferni fere opponere potuerit. Nam Cyrus initio sui imperij, in pa-
ram remisit Iudeorum, quadraginta duo millia recentes sexaginta, exceptu seruis eo-
igiles, & ancillarum, qui erant septem millia trecenti triginta septem. 1. Esdræ 2. v. 65. ex qui-
bus line dabo numeroa crevit soboles, per 50. & amplius annos, qui à reditu
de Cyro, usque ad 6. circiter annum Xerxis effluxerunt. Anno deinde 2. Da-
vid, Hyrcanus, teste Iosepho illo lib. 11. cap. 4. redierunt pubertatem egresso-
rum, quater mille millia & sexenta viginti octo millia, ex tribu Iuda dun-
nat & Beniamin, præter alia aliquot millia promiscua multitudinis pue-
lum, mulierum &c. quæ ibi numerat Iosephus. Et hi spatio 40. circi-
tus annorum prolem suscepserant: quod Deus promiserat per Isaiam cap.
2. Seminabo domum Israel, & domum Iuda. Et Baruch 2. vers. 34. Revo-
lvi. Nec dabo eos in terram, quam iuravi patribus eorum Abraham, Isaac, & Iacob,
dominabuntur eis, & multiplicabo eos, & non minorabuntur. Nec improbabile
est quod moneret Ribera, Xerxe cum Graecis occupato, aliquarum nationum
magistrorum, sive gubernatorum, de imperio inter se dimicasse, cum tradat Insti-
tutum in lib. 3. Xerxem cum sepe à Graecis victus esset, cœpisse suis esse con-
ceptui. Potuit igitur fieri, vt Arphaxad in Media, Nabuchodonosor

ippi

ologia
lamenti

V

in Assyria iugum absentis Imperatoris excutere, & veterque regalitate præsumeret, donec occiso Holoferne, eiusque copijs diffusis Medos & Assyrios rursus ad officium compelleret, & longe apud eis fundamenta locaret.

IN CAP. I. v. 5.

Greci la-
zino conci-
batur.

Anno igitur duodecimo regni sui, Nabuchodonosor rex Assyriam, quod M. v. 1. huius belli initium refert ad annum 12. Nabuchodonosor, p. 17. commissam tradu. Verum hæc ita accipi possunt, ut s. M. regnandi initij cōputentur anni, vel Latina editio Graecæ anteponeat, doquidem Latina singularem habet ab Ecclesiæ autoritate prius.

QVÆSTIO III.

Quis iste Nabuchodonosor.

Non fuit
enversor le-
rofolyma.

I. Non fuit Magnus ille, qui capto Sedecia, Ierusalem evertit. Q. Nabuchodonosoris annus 13. ferit in 6. Sedecia omnia redit: anno autem 13. huius Nabuchodonosoris, occisus est Holofernes, multorum annorum pace frui cœperunt. Quod Sedecia tempore conuenit.

Neque
Nabopo-
laffar.

2. Neque Nabopolassar, siue Nabuchodonosor senior, cœlitus disputamus, ob eandem rationem: quia Nabopolassar, Iobæ temporibus, vnde oriri non potuit pax illa diurna, quæ à cœde Holofernis immo. 6. A. perij. Iuditham ad Manassem referunt, hunc Nabuchodonosorem esse eundem anno Babyloniæ. Huic dat ann. regni 52. cum Genebrardo, Gordono, Tamerio, Mercatore, Funcio item & Buntingo, & additum hunc esse. Nam padum, eumque debellato Assarhaddone, Urbe Nino, & Africam potirum. Quod latius explicat. ad an. m. 3333. num. 3 & 4. Probatum babylonum, quia nomen ipsum Nabuchodonosor, id præ se ferre vede de, quia eius principes dicuntur cepisse Manaslem, & vincere compedibus duxisse Babylonem. 2. Patalip. 33. v. 11.

Non fuit
Merodach
prob. latius

3. Supponimus, inquit Salianus an. m. 3344. n. 9. cum Bellum in Iuditham ad Manassem referunt, hunc Nabuchodonosorem esse eundem anno Babyloniæ. Huic dat ann. regni 52. cum Genebrardo, Gordono, Tamerio, Mercatore, Funcio item & Buntingo, & additum hunc esse. Nam padum, eumque debellato Assarhaddone, Urbe Nino, & Africam potirum. Quod latius explicat. ad an. m. 3333. num. 3 & 4. Probatum babylonum, quia nomen ipsum Nabuchodonosor, id præ se ferre vede de, quia eius principes dicuntur cepisse Manaslem, & vincere compedibus duxisse Babylonem. 2. Patalip. 33. v. 11.